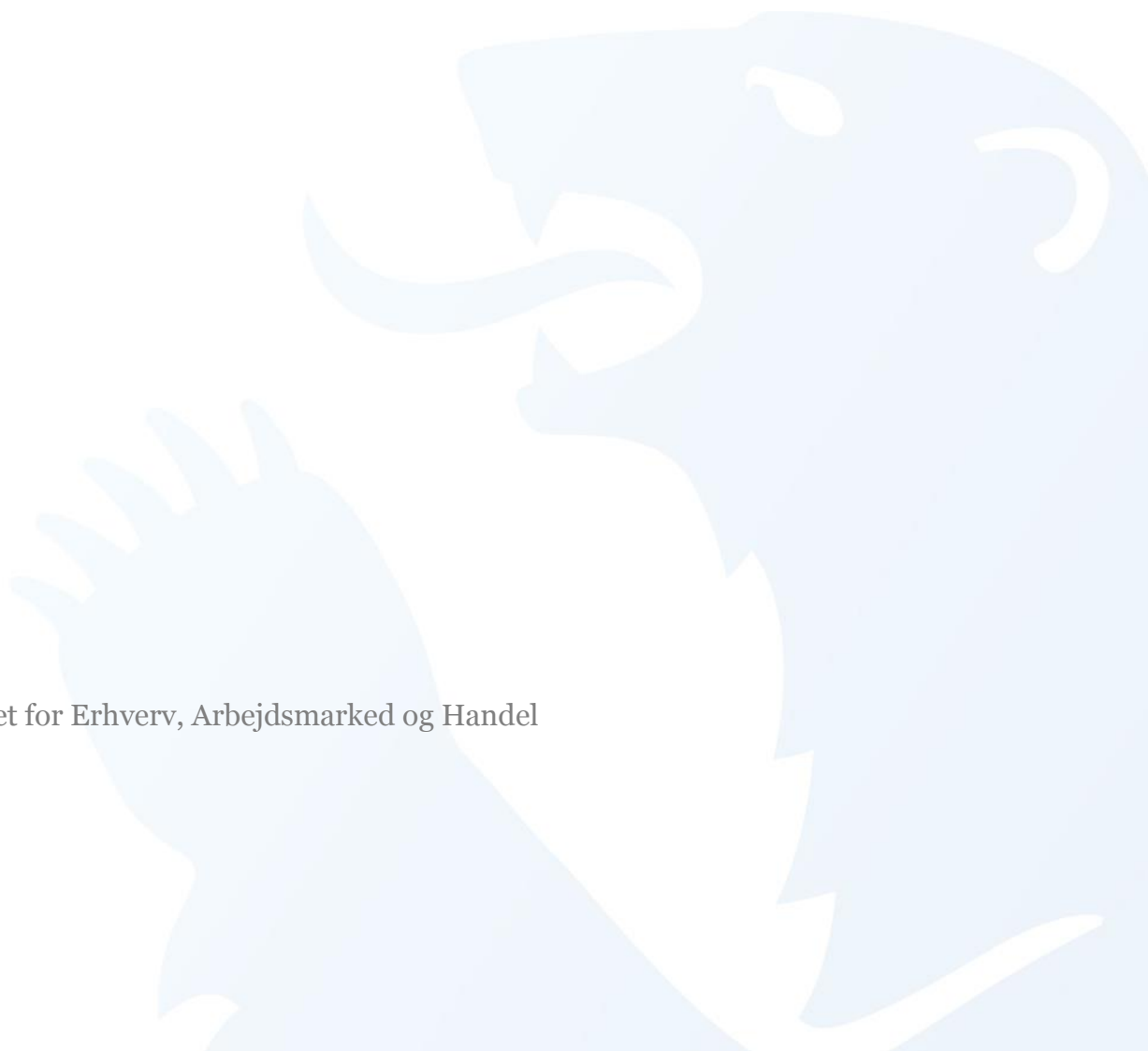

Redegørelse om behovet for en integrationslov i Grønland

Pkt. 131 FM 2015

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel

INDHOLD

1. Indledning
2. De grundlæggende begreber
3. Integrationslove i andre nordiske lande – Danmark, Sverige & Færøerne
4. Nuværende grønlandsk lovgivning på udlændingområdet
5. Målgrupper for integration – antal, opholdstype & baggrund
6. Nuværende tilbud
7. Erfaringer med integration
8. Proces, økonomi & implementering af en eventuel integrationslov
9. Sammenfatning

1. Indledning

Baggrunden for nærværende redegørelse er et enigt Inatsisartuts vedtagelse af en udvalgsbetænkning¹, der beskriver, at man ønsker at få en redegørelse for den nuværende integrationsindsats målrettet personer der flytter til Grønland, samt få en vurdering af den nuværende indsats overfor enkeltsprogede personer, der allerede er bosat i Grønland, med henblik på at kunne vurdere behovet for indførelsen af en selvstændig integrationslov.

Konkret blev det besluttet, at redegørelsen som minimum skal redegøre for:

1. Hvilke barrierer eksisterer der for social og kulturel integration af enkeltsprogede borgere med fast bopæl i Grønland og hvilke konkrete tilbud gives der til enkeltsprogede borgere med bopæl i Grønland for at sikre så høj grad af social og kulturel integration som muligt? Hvilken varig effekt har disse og hvilke omkostninger er der forbundet med dem? Og i hvor høj grad oplyses enkeltsprogede borger om tilbuddene?
2. Hvilke rettigheder og reelle muligheder har enkeltsprogede borgere med bopæl i Grønland for så vidt angår tilegnelsen af sproglige kompetencer? Hvilke konkrete indsatser med fokus på social og kulturel integration findes der og hvad er erfaringerne med disse? Hvilke omkostninger er der forbundet med disse?
3. I hvor høj grad oplyses personer som flytter til Grønland om rettigheder, offentlige myndigheder, muligheder for sprogundervisning, sundhedsydelser, skatteforhold m.v.? Hvilke informationer kan man med fordel give personer, som flytter til Grønland, for at sikre en højere grad af integration? Hvordan kan personer, som flytter til Grønland, motiveres til at søge yderligere information og øge deres deltagelse i det samfund, de er flyttet til? Hvad ville de ressourcemæssige fordele være ved dette?

Redegørelsen skal udmunde i en række overvejelser og anbefalinger vedrørende en selvstændig integrationslov, med initiativer for personer, der flytter til Grønland, samt for enkeltsprogede personer, der allerede er bosat i Grønland.

2. De grundlæggende begreber

Det er vigtigt at holde sig for øje, at integrationsbegrebet ikke er en fast størrelse, men bruges meget bredt og ofte om flere forskellige former for sammensmeltning af befolkningsgrupper og kulturer:

Integration betyder grundlæggende, at minoritetsgrupper og majoritetsbefolkningen gensidigt tilpasser sig hinanden, og der dannes en mere overordnet, sammenhængende enhed, med plads til forskelle.

Assimilation betyder, at minoritetsgruppen tilpasser sig majoritetskulturen, og at minoritetens særpræg forsvinder.

Til trods for, at integration og assimilation altså sigter mod meget forskellige mål, bruges begrebet integration hovedsageligt om begge strategier. Både, når der sigtes mod et multikulturelt samfund, med flere forskellige kulturer, som lever side om side, og når der sigtes mod et samfund, hvor der ikke er væsentlige forskelle mellem levevis og sprog i befolkningen.

¹ Betænkning fra Udvalget for Kultur, uddannelse, forskning og kirke, 15. maj 2015.

I baggrunden for denne redegørelse peges på både grønlandskfødte og ikke-grønlandskfødte som målgruppen for integration, og på grupper med forskellige modersmål. Det er derfor vigtigt at holde sig for øje, at integration kan betyde flere ting, afhængigt af de ønsker, afsenderen har til målgruppe.

Fx kan der være tale om ønsket om en bedre sammenhængskraft (integration) af grønlandskfødte med forskellige modersmål. Der kan også (samtidig) være tale om bedre integration med den grønlandske kultur for tilflyttergrupper, der kommer fra de nordiske lande - samtidig med, at der for tilflyttergrupper fra helt andre kulturer, kan være tale om, at man forestiller sig, at de i højere grad skal opgive deres egen kultur og tilegne sig den grønlandske. En klar holdning til, hvad målet med integrationen skal føre til, er afgørende for, hvilke redskaber man har brug for at implementere.

Ordvalg

For at lette forståelsen vil der i denne redegørelse blive brugt ens begreber. Disse gennemgås her:

Integration blive brugt om alle typer af tiltag, der kan bidrage til, at tilflyttere indgår i sociale, kulturelle og sproglige sammenhænge i det land, de er ankommet til. Hensigten med de beskrevne tiltag – multikultur eller assimilation – vil ikke blive angivet, fordi det normalt ikke fremgår af tilbuddene, hvad hensigten ultimativt er.

I forbindelse med tilbud til grønlandskfødte om sprogundervisning på dansk eller grønlandsk, vil begrebet **enkeltsproget** blive brugt, og sigter både på grønlandsk- og dansksprogede grønlandskfødte. Her vil der alene være tale om sprogundervisning, ikke kulturelle fag.

Begrebet **tilflytter** vil blive brugt om alle, der har bosat sig uden for deres eget land, uanset hensigten og længden på opholdet.

Udlænding vil kun blive brugt om den delmængde af tilflyttere, som har et andet statsborgerskab end dansk, dvs. folk fra det øvrige Norden, Europa og resten af verden.

Indvandrere og **immigrant** vil kun blive brugt om folk, der kommer til et nyt land, for at bosætte sig i for et længere tidsrum, uden at have en aftale om arbejde ved ankomsten.

Arbejdskraftindvandrere vil betyde arbejdstagere, som ved ankomsten til landet har en fast aftale om arbejde, og derfor også en arbejds- og opholdstilladelse og evt. visum.

Flygtning vil kun blive brugt om personer, der på baggrund af frygt for eget liv befinder sig uden for det land, hvori de har statsborgerskab².

3. Integrationslovgivning i andre nordiske lande

Herunder følger en gennemgang af andre nordiske landes arbejde med integrationslovgivning for at give en fornemmelse af formål og indholdet formuleret i andre nordiske samfund.

Danmark

I Danmark udgjorde indvandrere i 4. kvartal af 2015 godt 534.000 personer, eller ca. 10 % af befolkningen. Godt halvdelen, 308.512 personer, var fra ikke-vestlige lande.

² Dette er også FNs Højkommissariats definition.

Integrationspolitikken i Danmark bygger på en politisk redegørelse udgivet i 1980, og selve loven fra 1998 er revideret en del gange op gennem årtierne.

Udlændingeloven og integrationsloven, som fungerer sideløbende, har et meget klart og konkret formål, en afgrænset målgruppe og en klar ansvarsplacering for opgaver og den medfølgende økonomi.

Udlændingelovens samspil med integrationsloven

Den danske udlændingelov beskriver, hvem der kan slå sig ned i Rigsfællesskabet. Udlændingeloven opererer med flere grupper, men fælles for dem er, at de skal opnå opholdstilladelse for at kunne blive i Danmark. Opholdstilladelse til Danmark kan gives til flygtninge og asylansøgere, mens det er vanskeligt for immigranter ("fattigdomsflygtninge") at opnå arbejds- og opholdstilladelse. En arbejds- og opholdstilladelse til Danmark gælder ikke til Færøerne og Grønland. Kun en mindre gruppe arbejdskraftindvandrere indgår i særlige ordninger, som sigter mod at tiltrække specialister³. Udlændinge, som ved ankomsten til Danmark ikke kan forsørge sig selv, overgår ved tildelingen af opholdstilladelse til tiltag under integrationsloven.

Integrationsloven i Danmark

Formålet med integrationsloven er at sikre, at nyankomne udlændinge får mulighed for at udnytte deres ressourcer med henblik på at blive "deltagende, selverhvervende og ydende medborgere på lige fod med resten af borgerne i Danmark, i overensstemmelse med grundlæggende værdier og normer i det danske samfund"⁴. Selvforsørgelse er således en hjørnesteen i integrationsloven i Danmark, og det mål, der skal opnås, hvis indvandreren skal kunne få tidsubegrænset ophold.

Integrationsloven retter sig alene mod flygtninge, familiesammenførte og indvandrere med opholdstilladelser. Udlændinge, som har fast arbejde i Danmark, er ikke en målgruppe.

Integrationsloven beskriver, at det er Danmarks kommuner som har ansvaret for boligplacering af flygtninge og familiesammenførte udlændinge, ligesom det er kommunen, som har ansvar for at udarbejde en integrationsplan, som består af dels en udredningsdel, hvor udlændingens og familiens ressourcer, uddannelsesbaggrund, sociale og helbredsmaessige forhold beskrives, dels en indsatsdel, som beskriver delmål og mål for en indsats, der vedrører både sociale og sundhedsmæssige tilbud, uddannelsesstilbud, tilbud om danskundervisning og beskæftigelsesrettede tiltag, samt aktiviteter, der styrker et aktivt medborgerskab. Denne afdækning danner grundlag for en obligatorisk Integrationskontrakt, som sigter mod at udlændingen hurtigst muligt opnår ordinær beskæftigelse, og udlændingen har pligt til at følge en række principper, der især retter sig mod aktivt jobsøgning. Et rimeligt dansk anses for at være en forudsætning for at kunne indgå på det danske arbejdsmarked, og der stilles krav om opnåelse af visse sprogfærdigheder.

Integrationskontrakten gælder, indtil udlændingen består en medborgerskabsprøve, og derved overgår til dansk medborgerskab med tidsubegrænset ophold.

Udgifterne til integrationsindsatserne afholdes af kommunerne, som modtager et tilskud fra staten på 2.366 kr. pr. år for hver udlænding som grundtilskud til dækning af sociale medudgifter⁵, samt dækker 50 % af udgifterne til integration, dog max. 73.000 kr. pr. år pr. udlænding der omfattes. Desuden gives der tilskud til særlige indsatser, fx for uledsagede

³ Særligt lempelige ordninger så som fast-track ordningen, beløbsordningen, positivlisten, greencardordningen og etableringskortordningen m.v. beskriver hvilke krav der sættes til løn og uddannelsesbaggrund for at kunne hente udenlandsk arbejdskraft til Danmark.

⁴ Bekendtgørelse af lov om integration af udlændinge i Danmark, lovbekendtgørelse nr. 1115 af 23. september 2013 med ændringer.

⁵ Alle beløb i 2010-niveau. Disse reguleres løbende.

flygtningebørn, og der gives en 'bonus' til kommunen for udlændinge, der hurtigt kommer i ordinær beskæftigelse eller begynder på en uddannelse.

Udlændinge har adgang til at klage over integrationskontrakten hos Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg. Integrationsloven gælder ikke for Færøerne og Grønland, som derfor ikke kan modtage flygtninge og immigranter i dag.

Øvrige tilbud til arbejdskraftindvandrere i Danmark

Tilflyttere, som kommer til Danmark, men ikke falder ind under integrationsloven (fordi de er selvforsørgende, tilkaldt arbejdskraft eller studerende) kan benytte **The International House Copenhagen** eller **The International Citizen Service** som indgang til myndighedskontakt og sparring på de problemstillinger, der kan være ved at flytte til Danmark fra udlandet. Fx hjælp til folkeregisterregistrering, skatteforhold, sundhed med videre. Man kan både finde oplysninger og hjælp på en engelsksproget hjemmeside samt møde op og få personlig betjening.

De fleste kommuners hjemmesider har også et engelsksproget afsnit og mulighed for betjening i borgerservicecentre på engelsk.

Sverige

I 2014 var ca. 1,6 mio. personer i Sverige født i udlandet, cirka 16 % af den samlede befolkning på små 10 mio. svenskere. Indvandringen i Sverige er blevet reguleret siden 1967, men en egentlig indvandringspolitik blev først vedtaget i 1975, og den nuværende politiske lovgivning på området stammer 1997. Også i Sverige har integrationspolitikken været igennem mange opdateringer, især med henblik på at sikre, at indvandrere kan arbejde fra første dag, hvis det skønnes, at deres sag vil tage mere end fire måneder at behandle.

Hensigten med den svenske integrationsstrategi er hurtigere integration, især gennem tilpassede uddannelses tilbud og etablering på arbejdsmarkedet. Men også et fælles værdigrundlag og bekæmpelse af diskrimination indgår, og redegørelser, der har skullet tage hånd om udenfor-skab, segregering og diskriminering er løbende blevet udarbejdet, senest i 2008⁶. Dette 'dobbelte' spor – både at have fokus på integration, og at arbejde mod segregation, er tydeligt i de svenske udredninger og love.

Mens man i Danmark har samlet alle tiltag under integrationsloven, er den svenske indsats delt op på hvert sit myndighedsområde, således at indvandrere indgår under de fleste almindelige lov i forhold til fx beskæftigelsesindsatser, men der findes også særlige love med henblik på at tilbyde sprogundervisning og samfundsorientering. Også i Sverige spiller Arbetsförmedlingen (Arbejdsmarkedskontoret) en central rolle.

I Danmark satser man på obligatorisk heltids-opkvalificering, indgåelse af en Integrationskontrakt og et max. integrationsforløb på tre år, mens man i Sverige arbejder med større frihed til individuelle aftaler, uden begrænsning på forløbets tidshorisont, og uden sanktioner – således er det ikke en forudsætning, at man taler svensk på et vist niveau, for at opnå tidsubestemt opholdstilladelse i Sverige.

Også i Sverige er det kommunerne, som står for den praktiske og udførende del af integrationsloven. Alle kommuner har særlige Svensk For Indvandrere-kurser og mange har Arbejdsmarkedscentre, hvor man kan træne jobparathed og sprog i dagligdags situationer.

⁶ "Egenmakt mot utanförskap", 2008/09:24, Riksdagen.

Flygtningekrisens indflydelse på grænsekontrollen

I Sverige er befolkningen umiddelbart positiv over for indvandring – i 2015 svarede 63 % at indvandring enten er "meget godt" eller "ganske godt"⁷ på spørgsmålet "Vil du sige, at indvandring primært er godt eller dårligt for Sverige?", men den åbne holdning er kommet under stærkt pres efter sidste års mere end 140.000 tilrejsende asylsøgere og immigranter. Nye regler for kontrol af identitet ved grænseovergangene blev derfor indført den 12. november 2015 på baggrund af, at den ydre grænse i Schengensamarbejdet ikke længere fungerer efter hensigten og kan holde uønskede immigranter ude.

Formålet med den nye midlertidige grænsekontrol ved indrejse til Sverige er, at umiddelbart afvise personer, som ikke kan identificere sig, så disse ikke kommer ind i landet og tager tid fra de opgaver, som man i øvrigt varetager i forhold til flygtninge. En slags gen-etablering af den 'ydre grænse' blot ved egen grænseovergang. Den danske regering indførte en midlertidig grænsekontrol ved den dansk-tyske grænse samme dag, som svenskerne indførte kontrol mellem Danmark og Sverige, og Norge indførte samme mellem kontrol. Alle midlertidige grænsekontroller er blevet forlænget flere gange.

Færøerne

Tanken om at udvikle en færøsk integrationspolitik er relativt ny, og hænger sammen med ønsket om hjemtagelse af udlændingeområdet og grænsekontrollen, et arbejde som startede i 2004, men som er blevet intensiveret de seneste år.

Færøerne har, på det udlændingeretslige område, stort set samme aftale med Danmark som Grønland. Området er endnu ikke hjemtaget, men processen er sat i gang. Samtidig har de færøske myndigheder i en del år forberedt hjemtagelsen, bl.a. ved at etablere en Utlendingastova, en styrelse, som er centrum for vejledning af borgere og virksomheder, fører dialogen med den danske myndighed, holder øje med ledigheden indenfor visse faggrupper og er høringspart på udlændingesager vedr. arbejds- og opholdstilladelse. Utlendingastovaen vil også fremadrettet vil være den centrale aktør i forbindelse med udviklingen af integrationspolitikken.

Færøerne har i dag, som Grønland, kun arbejdskraftindvandring samt familiesammenførte udlændinge, og ingen flygtninge- eller indvandrergrupper uden tilknytning til arbejdsmarkedet. Udlændinge udgør 2,5 % af befolkningen, og dertil kommer 5,8 % danske statsborgere født udenfor Færøerne, i alt 8,3 % af befolkningen. Modtagelse af asylansøgere og flygtninge kan dog komme på tale når udlændingeområdet hjemtages.

En integrationspolitik

Færøerne har i det seneste år arbejdet hen imod at udvikle en integrationspolitik, der kan passe til de færøske forhold, og har taget udgangspunkt i forholdene i den næststørste kommune, Klaksvik. Den tidligere minister for Handel og Erhverv, Jóhan Dahl, skriver i det færdige integrationsoplæg⁸: "Vi skal ikke påtvinge folk som flytter hertil vores egne ideer og værdier, men i stedet give dem plads og mulighed for at fungere i vores samfund. Immigranter kommer til Færøerne med evner, værdier og kultur, som vi skal respektere, og hvorfra vi kan hente fordele."

⁷ Analysebureauet Ipsos på vegne af Aftenposten og Dagens Nyheter, 2015.

⁸ "Integration policy", Klaksvikar Kommuna.

Klaksvik kommune hadde, i 2014, 121 tilflyttere fra 35 lande. En dybdegående udredning af deres behov og udfordringer dannede baggrund for en række beslutninger, en policy, vedtaget af kommunen, som et første skridt hen imod at lave en national integrationspolitik. Det var hensigten, at "at skabe et grundlag, som de øvrige kommuner kan forme efter deres behov, så de kan tackle de specifikke udfordringer, der er for dem"⁹.

Politik-oplægget tager udgangspunkt i, at integrationen primært skal tilbydes udlændinge, som søger at, eller har, slået sig ned for en længere periode, samt at integration forstås som "en proces for migranter som ankommer til samfundet, og den måde, hvori de deltager i fællesskabet"¹⁰. Visionen er at "begynde at nedbryde de usynlige barrierer immigranter møder (...) og skabe rum for at der bliver plads, muligheder og åbenhed for en dialog, så både lokale og immigranter får mod på at forstå hinanden bedre"¹¹.

Politik-oplægget udmunder i 15 aftaler, som Klaksvik kommune har indvilget i at arbejde for:

1. Der skal være adgang til undervisning i kultur og sprog for udlændinge.
2. Der skal etableres fælles standardiserede niveauopdelinger til brug for sprogundervisningen.
3. Uddannelsesinstitutionerne skal åbne sig op mod udenlandske studerende.
4. Kommunen skal tilbyde en velkomst pakke med informationsmateriale til tilflyttere, og informationsaftner om byen og kulturen flere gange om året.
5. Al relevant og vigtig information på kommunens hjemmeside skal findes på engelsk, og tilflytternes egne arrangementer skal også fremgå.
6. Kommunen pålægges at huske den interkulturelle vinkel i alle kommunens sagsområder.
7. Kommunen skal deltage i og finansiere events som fx madfestivaler og udstillinger, der kan øge tolerancen og sympatien mellem lokale og tilflyttere.
8. Frivillige organisationer skal inddrages i at nedbryde barrierer og skabe bedre netværk for tilflyttere.
9. Sportsforeninger skal opfordres til at inkludere tilflyttere.
10. Tilflyttere skal have mulighed for at tage del i samfundets udvikling så deres tilfredshed med den nye tilværelse styrkes.
11. Skole og daginstitutioner skal opfordres til at tage frivillige tilflyttere ind i arbejdet, så deres tilknytning til arbejdsmarkedet styrkes.
12. Aftenskolen skal give muligheder for, at tilflyttere kan lære fra sig.
13. Der skal nedsættes en Integrationskomité i kommunen.
14. Tilflyttere med iværksætterpotentiale skal tilbydes den nødvendige hjælp til at realisere deres ideer.

⁹ "Integration policy", Klaksvikar Kommuna.

¹⁰ "Integration policy", Klaksvikar Kommuna.

¹¹ "Integration policy", Klaksvikar Kommuna.

15. Kommunen skal udpege en kontaktperson, som har til opgave at hjælpe tilflyttere.

Overvejelser over de tre modeller

De tre eksempler på nordiske modeller for en integrationspolitik giver et godt indblik i, at målgruppe, værdigrundlag og hensigt får stor betydning for hvordan politikken udformes, og hvad det sidenhen kræver at gennemføre den.

Den danske model, hvor en kontrakt og tydelige sanktioner indgår i integrationsloven, bygger grundlæggende på, at indvandrere har et afhængighedsforhold til de danske myndigheder – fx via udbetaling af sociale ydelser, tildeling arbejds- og opholdstilladelse, og muligheden for opnå familiesammenføring og tidsubestemt ophold.

For Grønlands vedkommende gælder, at arbejdsledige indvandrere generelt ikke kan komme til Grønland, da det i dag kræver en arbejds- og opholdstilladelse, og det forudsætter et job. Det er derfor heller ikke muligt at bygge en integrationslov op over et beskæftigelseskrav eller – tilbud. Det vil heller ikke være muligt at sanktionere arbejdskraftindvandrere med tiltag på opholdsområdet, da dette område fortsat hører under Danmark, indtil en hjemtagelse af området er gennemført, og det derfor er den danske udlændingelov, som afgør, hvem der kan søge ophold i Grønland, og hvem der kan få positivt tilsagn til dette.

For at opnå tidsubegrænset ophold i Grønland kræves, at man gennemføre et interview på enten grønlandsk eller dansk på et rimeligt niveau. Her ville man eventuelt kunne kræve yderligere kundskaber indenfor kultur og samfund, men det er kun få der søger tidsubegrænset ophold hvert år da det bl.a. kræver mange års beskæftigelse. I 2014 fik ni personer tidsubegrænset ophold i Grønland.

Den danske model indeholder også tiltag beregnet på at lette etableringen for arbejdskraftindvandrere, som er tilstræbte gr. arbejdstagernes særlige kompetencer. Disse fast-track-ordninger m.m. følges af tilbud i et særligt servicecenter for tilflyttere. Dette element vil relativt let kunne etableres i Grønland.

Den svenske model, hvor tilflyttere i højere grad tilbydes muligheder, uden sanktioner, via lovgivningen, er mulig at etablere i Grønland. Man skal dog huske, at tilflytterne her i landet er i arbejde, og derfor hovedsageligt vil kunne deltage udenfor normal arbejdstid, og at udgifterne og udfordringerne vil være ujævnt fordelt kommunerne imellem, såfremt man laver en lovgivning, der gør kommunerne til den ansvarlige udøvende part, ligesom i Sverige. Det ville også være en mulighed at anvende principperne fra den svenske model om tilbud i en centraliseret løsning, der bygger på, at integrationstiltag hovedsageligt administreres fra centraladministrationen.

Den færøske integrationspolicy bygger på et tovejs-værdigrundlag, hvor man både ønsker at øge integrationen ved at tilbyde muligheder, men samtidig også vil skabe bedre forudsætninger for, at tilflyttere kan bidrage aktivt til samfundsudviklingen gennem bl.a. selvstændig virksomhed, undervisning og kulturtiltag. Det grundlæggende element i den færøske model – at den enkelte kommune kan bruge oplægget til at modellere deres egen politik efter – giver store friheder til at lave lokale udgaver, der er tilpasset de lokale vilkår, men vil også betyde, at tilbud og indsats vil være forskellig fra kommune til kommune.

ANBEFALING

Inatsisartut bør tage stilling til, hvilket værdigrundlag man ønsker at arbejde videre ud fra:

1. En retning, hvor der skabes en **integrationslov**, som handler om pligter og rettigheder for tilflyttere, fulgt op af tilbud der er obligatoriske og ens for befolkningen i hele landet.

Eller

2. En retning, som handler om **udviklingen af en række anbefalinger**, der kan tjene som vejledning og inspiration for frivillige lokale løsninger, som kan til- og fravælges i de enkelte kommuner, byer eller bygder.

ANBEFALING

Inatsisartut bør tage stilling til, hvilken vægtning man vil lægge på en indsats mod segregering/ diskrimination af tilflyttere, og på mulighederne for at inddrage tilflytteres kompetencer aktivt i samfundsudviklingen.

4. Nuværende grønlandsk lovgivning på integrationsområdet

I dette afsnit gennemgås de aktuelle love, der berører emner indenfor integrationsområdet i Grønland.

Sprogloven

Sprogloven, *Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik*, sigter mod at sørge for, at det grønlandske sprog udvikles, at barrierer fjerne så flersprogethed kan styrkes og fremme tilegnelsen af flere sprog i befolkningen, både grønlandsk, dansk og engelsk. Loven retter sig mod tre persongrupper: Enkeltsprogede, borgere med behov for at lære engelsk og borgere med behov for at få en indføring i grønlandsk kultur, historie og samfundsforhold.

Loven kræver, at virksomheder med mindst 10 ansatte udarbejder en sprogpolitik senest den 1. oktober 2010, og fx sætter kompetencemål for de ansatte (dette er dog intet krav) efter en samtale med hver medarbejder. Loven slår fast, at fastboende enkeltsprogede i Grønland har ret til at tilegne sig grønlandsk og dansk, men beskriver ingen krav om tilbud eller frihed til at deltage i sprogundervisning.

I forbindelse med denne redegørelse er der foretaget en stikprøve hos ni virksomheder med flere end ti ansatte med henblik på at undersøge, om der er udarbejdet den lovpligtige sprogpolitik og gennemført medarbejdersamtaler om behov for sprog- og kulturundervisning.

En virksomhed havde en skriftlig sprogpolitik og gennemførte de beskrevne medarbejdersamtaler, to andre havde en praksis omkring sprog og systematiske tilbud om undervisning. Resten svarede ikke.

ANBEFALING

Inatsisartut bør overveje at indføre konkrete rettigheder for borgerne, så *Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik* følges af egentlige muligheder. Dette kan evt. ske i forbindelse med reorganiseringen af Sprogcenteret. Inatsisartut bør desuden overveje at udarbejde en strategi for at loven effektueres, og eventuelt nedsætte det tilsyn, som er beskrevet i loven.

Lovgivning vedrørende indrejse og ophold – nordiske statsborgere

Statsborgere fra de nordiske lande – Island, Norge, Sverige, Finland og Danmark – kan iflg. *Kongelig Anordning nr. 150 fra 1992* frit tage arbejde og ophold i Grønland uden at skulle have en arbejds- og opholdstilladelse fra den danske Styrelse for International rekruttering og Integration (tidl. Udlændingestyrelsen). Det er en del af aftalen om den nordiske pasunion. Den nordiske pasunion har til hensigt, at give nordiske statsborgere let adgang til et samlet arbejdsmarked på tværs af de nordiske lande, og nordiske statsborgere registreres ikke ved

indrejse. Der er ikke krav om, at personer som indrejser for at slå sig ned over en længere tid, deltager i, eller har viden om, grønlandsk sprog eller den grønlandske kultur.

Den eneste regel, som gælder for nordiske statsborgere er, at arbejdsgiver skal rette henvendelse til det kommunale arbejdsmarkedskontor, før der kan ansættes en nordisk statsborger, hvis jobbet skal varetages af en ufaglært, en fagligt uddannet person, en person med erhvervsfaglig grunduddannelse (som fx håndværkere), en socialpædagog, socialrådgiver eller en person med videregående søfartsuddannelse. I fald jobbet skal varetages af en af de nævnte faggrupper, skal det først forsøges besat med lokal arbejdskraft. Der er ikke en lignende regel i de øvrige nordiske lande.

Nordiske statsborgere, som ikke er i arbejde, har ret til sociale ydelser på samme vilkår som den øvrige befolkning.

Lovgivning vedrørende indrejse og ophold – statsborgere fra resten af verden

Da udlændingeområdet ikke er hjemtaget til Grønland begrænser den danske Udlændingelov hvilke statsborgere fra den øvrige verden, der kan flytte til Grønland. Det er i dag kun muligt at komme til Grønland som ikke-nordisk statsborger, hvis man har opnået arbejds- og opholdstilladelse, har turistvisum eller er blevet familiesammenført med en udlænding, som har arbejds- og opholdstilladelse.

Som følge af kravet om, at man er i arbejde når man har fået arbejds- og opholdstilladelse, gælder det, at man er forpligtet til at rejse ud af Grønland, hvis man mister sit arbejde. Udenlandske statsborgere er ikke berettiget til arbejdsmarkedsydelse, pension eller lignende.

Lovgivning vedrørende undervisning - børn og unge

Retten til sprogundervisning i grønlandsk, dansk, engelsk og muligheden for undervisning evt. andet modersmål er fastsat i folkeskoleloven, og, for ældre elever på ungdomsuddannelsesinstitutioner, gennem bl.a. gymnasieloven.

Alle børn og unge, uanset baggrund, har ret til undervisning, men undervisningen kan godt foregå hjemme. I *Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen* nævnes i § 2 stk. 3 at eleven skal have mulighed for "at tilegne sig alsidige udtryksformer og sproglige kompetencer" og i stk. 5 at folkeskolen skal skabe grundlag for "at eleven udvikler sin viden om og forståelse af egen samfundsmæssige identitet, kultur og værdier". I § 9 står, at "Undervisningssprogene er grønlandsk og dansk", og i § 17 fastsættes det, at "elever, som hverken har grønlandsk eller dansk som modersmål, kan tilbydes undervisning i deres modersmål".

5. Målgrupper for integration – antal, opholdstype & baggrund

Dette afsnit giver et kortfattet overblik over tilflyttere i Grønland, opdelt på geografisk baggrund. En grundig gennemgang kan findes i redegørelsen "Udlændingeområdet 2016", som omdeltes på Forårssamlingen 2016. Her findes også en grundig gennemgang af lovgivningen på udlændingeområdet.

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel lavet en analyse, hvor der tages

udgangspunkt i folkeregisterregistrerede udenlandske statsborgeres selvangivelser¹², se tabel 1. Denne analyse viser, at det reelle antal af udlændinge med ophold i Grønland, inklusive arbejdstagere med et-årige opholds- og arbejdstilladelser, lå på 721 personer i 2014, heraf 50 børn under 15 år.

Den største gruppe udlændinge kom fra Asien, efterfulgte af personer fra Norden. Udlændinge, som har statsborgerskab udenfor Norden, kan kun komme til Grønland på baggrund af arbejds- og opholdstilladelse, som forudsætter et job. For hovedparten vil der være tale om et-årige arbejdstilladelser, da tidsubegrænset ophold kræver syv års beskæftigelse i Grønland. Der blev givet 184 positive tilladelser til arbejds- og opholdstilladelse i 2014, heraf mange forlængelser af tidligere ophold. Der blev givet ni tilladelser til tidsubegrænset ophold.

Den næststørste gruppe udlændinge kom fra Norden (undtaget Danmark). Nordiske statsborgere kan frit rejse til Grønland og søge job, men skal, indenfor visse fag, have en kommunal tilladelse for at tage arbejde. Nordiske statsborgere bestemmer selv længden på deres ophold.

¹² **Metode:** Alle folkeregisterregistrerede personer i Grønland har en selvangivelse. Såfremt man ikke indleverer selvangivelsen, og ikke har personindkomst, må det antages, at man ikke oppebærer en normal lønindkomst. Dette vil som oftest være tilfældet for børn under 15 år og for voksne, som ikke længere bor i Grønland.

Hvis man *ikke* opgiver en skattepligtig indtægt, men *har* indleveret sin selvangivelse, indikerer det, at man ikke er på arbejdsmarkedet. Det må antages, at denne gruppe er fraflyttet Grønland eller er fx hjemmegående uden egen indtægt. Der kan også være tale om, at man reelt har en indtægt, men at denne ikke indberettes til Skattestyrelsen, men denne andel antages at være lille.

Personer, som *har* opgivet en positiv skattepligtig indkomst via selvangivelsen, har været aktive på arbejdsmarkedet en kortere eller længere periode i de angivne år. Også arbejdstagere med 1-årige arbejdstilladelser indgår i denne gruppe. For børn og ældre må det antages, at der er tale om begrænsede indtægter, mens der for aldersgruppen 15-64 år må antages at være tale om reel lønindtægt fra erhvervsaktivitet.

Tabel 1. Udlændinge i Grønland

	2012	2013	2014
Amerika, Afrika, Oceanien			
Børn under 15 år	14	10	9
Voksne 16-64 år	54	61	54
Ældre over 65 år	3	3	3
Alle aldersgrupper	71	74	66
Asien			
Børn under 15 år	25	22	24
Voksne 16-64 år	248	253	273
Ældre over 65 år	2	2	2
Alle aldersgrupper	275	277	299
Europa			
Børn under 15 år	4	5	5
Voksne 16-64 år	169	153	145
Ældre over 65 år	8	10	10
Alle aldersgrupper	181	168	160
Norden			
Børn under 15 år	6	9	12
Voksne 16-64 år	246	227	168
Ældre over 65 år	15	18	16
Alle aldersgrupper	267	254	196
Samlet antal udlændinge, alle aldre	794	773	721

Kilde: Grønlands Statistik, særkørsel.

Danske statsborgere, født udenfor Grønland

Den største gruppe tilflyttere kommer fra Danmark & Færøerne. Alle danske statsborgere kan frit rejse til Grønland og søge job, men skal, indenfor visse fag, have en kommunal tilladelse for at tage arbejde. Danske statsborgere bestemmer selv længden på deres ophold. Langt de fleste danskere er i den erhvervsaktive alder, men den ældre gruppe stiger dog lidt i disse år.

Tabel 2. Danske statsborgere, bosat i Grønland, og født udenfor Grønland, opgjort pr. 1. januar i årene 2012-2014

	2012	2013	2014
Børn under 15 år	610	580	581
Voksne 16-64 år	4.252	4.087	3.928
Ældre over 65 år	447	454	475
I alt alle aldersgrupper	5.309	5.121	4.984

Kilde: Grønlands Statistiks statistikbank. Der tages forbehold for grønlændere, født i Danmark, og danskere og færingere født i Grønland. Kun personer som har været folkeregisterregistreret i min. 1 år indgår.

Antallet af tilflyttere udgjorde samlet set, inklusive danske statsborgere født udenfor Grønland, og udenlandske statsborgere, 5.705 personer i 2014, eller lige godt 10 procent af den samlede befolkning i Grønland. 631 var børn under 15 år.

Tilflytternes kulturelle baggrund

Man må antage, at de forskellige tilflyttergrupper har meget forskellige forudsætninger for at begå sig i det grønlandske samfund, både på baggrund af deres meget forskellige vilkår for ophold – fra et-årige opholdstilladelser til ubegrænset, selvvalgt længde – og på baggrund af deres meget forskellige kulturelle og sproglige baggrund.

Den største tilflyttergruppe har nordisk baggrund, og dermed med en umiddelbar forståelse for det danske sprog, som er udbredt i Grønland, og den nordiske samfundsmodel. Andre kommer fra lande og sproggrupper langt fra Grønland og Europa. Denne fordeling vil naturligvis få stor betydning, hvis der skal laves integrationstiltag.

Tabel tre viser, hvordan fordelingen af tilflyttere ser ud opdelt på hhv. nordisk/dansk, europæisk eller anden baggrund.

Tabel 3. Fordeling af tilflyttere i Grønland, opdelt på kulturel baggrund

	2012	2013	2014
Nordisk/dansk baggrund	5.576	5.375	5.180
Europæisk baggrund	181	168	160
Anden baggrund	346	351	365
I alt	6.103	5.894	5.705

Kilde: Grønlands Statistiks statistikbank. Der tages forbehold for grønlandere, født i Danmark, og danskere og færinger født i Grønland.

Tilflytternes fordeling på kommuner

Tilflytterne fordeler sig meget ujævnt over Grønlands fire kommuner. Dette vil få betydning for, hvilke integrationstiltag, der er realistiske og hvor de eventuelt vil have størst effekt. I tabel fire ses fordelingen af tilflyttere på kommuner i årene 2012-2014. Langt de fleste tilflyttere bor i Kommuneqarfik Sermersooq: Kommunen har otte gange så mange tilflyttere som den kommune, som har færrest, nemlig Kommune Kujalleq.

Tabel 4. Fordeling af ikke-grønlandskfødte tilflyttere i Grønland, opdelt på kommuner

	2012	2013	2014
Kommune Kujalleq	546	500	474
Kommuneqarfik Sermersooq	3.960	3.892	3.897
Qeqqata Kommunia	793	765	710
Qaasuitsup Kommunia	962	929	856

Kilde: Grønlands Statistiks statistikbank. Der tages forbehold for grønlandere, født i Danmark, og danskere og færinger født i Grønland. Personer bosat udenfor kommunerne er ikke medtaget. Kun personer som har været folkeregisterregistreret i min. 1 år indgår.

På baggrund af ovenstående afsnit kan det konstateres, at:

- Antallet af tilflyttere var på 5.705 personer i alt i 2014.
- Antallet af tilflyttere er samlet set faldet med 398 i perioden 2012-2014.
- Antallet af tilflyttere med dansk baggrund er faldet mest, nemlig med 325 i perioden 2012-2014, mens antallet af tilflyttere med asiatisk baggrund er steget med 24 personer.
- Den største gruppe udlændinge var i 2014 fra Asien, efterfulgt af personer fra Norden (Danmark ikke indregnet).
- 5.180 af tilflytterne havde dansk eller nordisk baggrund i 2014, og 525 stammede fra den øvrige verden.
- Kommuneqarfik Sermersooq havde 68 % af tilflytterne - flere tilflyttere end de tre øvrige kommuner tilsammen.
- Tilflyttere udgjorde ca. 10 % af befolkningen i Grønland i 2014. Asiater udgjorde 0,5 %.

6. Nuværende integrationstilbud

Herunder følger en oversigt over de tilbud, tilflyttere og enkeltsprogede har i Grønland pt. Ingen af udbyderne har foretaget resultatmålinger eller lignende evalueringer af de forskellige tilbud, og i stedet er der i denne redegørelse inkluderet nogle korte interviews med undervisere og brugere om deres erfaringer med integration i afsnit syv.

Tabel 5. Oversigt over eksisterende integrationstilbud¹³

Udbyder ¹⁴	Tilbud	Målgruppe	Pris for deltager	Udgifter til afholdelse	Markedsføring
Kommuneqarfik Sermersooq	Sprogundervisning på aftenskole i bl.a. grønlandsk og dansk.	Alle voksne	200 kr. pr. semester	.	Årligt hæfte med tilbud samt egen hjemmeside www.sermersooq.gl , facebook og app.
	25 sprogkufferter til udvikling af læse- og sprogfærdigheder.	Alle 3-6 årige, især i institutioner	Gratis	.	.
	Borgermøder om aktiviteter i kommunen	Tilflyttere	.	.	Egen hjemmeside www.sermersooq.gl , facebook og app.
	Information om aktiviteter på egen hjemmeside	Alle voksne	.	.	Egen hjemmeside www.sermersooq.gl , facebook og app.
	Velkomstarrangement og bustur, afholdes cirka hver 3. måned.	Tilflyttere	Gratis	10.000-30.000 kr. pr. velkomstmøde afhængigt af arrangementets	Egen hjemmeside www.sermersooq.gl , facebook og app.

¹³ Opgjort i januar 2016 af Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel ved forespørgsler til aktørerne.

¹⁴ Følgende mulige udbydere har ikke svaret på gentagne henvendelser: Qaasuitsup Kommunia, Kommune Kujalleq.

				indhold.	
	Velkomstpakke (Planlagt tiltag)	Tilflyttere	.	.	.
Qeqqata kommunia	Sprogundervisning på aftenskole i grønlandsk og engelsk.*	Alle voksne	100 kr. pr. sæson	.	Via kommunen
Qaasuitsup Kommunia	(har ikke svaret)				
Kommune Kujalleq	Sprogundervisning på aftenskole i grønlandsk og engelsk.	Alle voksne	.	.	Via kommunen
	Sprogkuffert	Børn	Gratis	.	Via biblioteket
Grønlands Repræsentation	Repræsentationen tilbyder 11 gange årligt et to-dages kursus til nyansatte og medfølgende partnere. Kurset adresserer både sociale, historiske, kulturelle og praktiske spørgsmål.	Nyansatte tilflyttere i private og offentlige virksomheder	Gratis	Ca. 8.000 kr. for enkelt person og 14.000 kr. for par, som betales af arbejdsgiver.	Via repræsentationens hjemmeside og kontakt til arbejdspladser.
Skattestyrelsen	Information og hjælp til skattespørgsmål og indføringsafgifter	Tilflyttere	Gratis	.	Via repræsentationens hjemmeside og Nanoq.gl
Grønlands Selvstyre	Økonomi- og Personalestyrelsen udbyder fire gange årligt sprogkurser i grønlandsk og dansk til centraladministrationens medarbejdere.	Ansatte i centraladministrationen	Gratis	De to kursustyper koster til sammen ca. 190.000 kr. årligt ekl. Løn til deltagende medarbejdere.	Via intranetsiden Nanuaraq.gl
	Introduktionsdag i Grønlands Selvstyre, både med fokus på arbejdspladsen og social integration med andre nyansatte, både tilflyttere og lokale.	Nyansatte i centraladministrationen	Gratis		
Sprogcenter i Sisimiut	Sprogcentret udbyder sprogkurser i dansk, grønlandsk og engelsk. (Sprogcenteret er under omorganisering, og mangler pt. faglærere)	Alle voksne	2.200 kr. for 14-dages tilstedeværelseskurser for ansatte, 1.000 kr. for ubegrænset adgang til internetbaserede kurser.	Der ydelse tilskud til afholdelsen via AMA-midlerne.	Via intranetsiden Nanuaraq.gl Egen hjemmeside samt Nanoq.gl
Folkeskole og gymnasium	Folkeskoler og gymnasier tilbyder modersmålsundervisning på grønlandsk, dansk og færøsk, samt grønlandsk som 2. fremmedsprog.	Børn og unge	Gratis	.	Folkeskoler og gymnasier
Folkekirken	Afholdelse af international gudstjeneste en gang årligt	Alle	Gratis	.	Via kirkens hjemmeside
Den katolske	Sociale tilbud i	Alle	Gratis	.	Via trossamfundets

kirke, Konge Kristi	menigheden	medlemmer af menigheden			medlemmer.
Jehovas Vidner	14-dages sprogkurser samt en parlør	Tilflyttende medlemmer af menigheden	Frivillige bidrag	.	Via trossamfundets medlemmer.
	Internetbaseret sprogkursus (<i>Tidligere gennemført, planlagt nye tiltag</i>)	Tilflyttende medlemmer af menigheden	Gratis	.	
	Sociale tilbud i menigheden	Alle medlemmer af menigheden	Frivillige bidrag	.	
Grønlands Frikirke	Enkelte møder med rådgivning i arbejdsmæssige relationer	Udenlandske medlemmer af menigheden	Gratis	.	Via trossamfundets medlemmer
Bogen "Inussuk Pejling mod Grønland"	Bogen gennemgår både kulturelle, sproglige, historiske og samfundsforhold	Tilflyttere (danskspøget)	249,- kr.	Udarbejdet af Lena Lauridsen med sponsorarter fra virksomheder i Grønland.	Via hjemmesiden inussuk.com, kurser i Grønlands Repræsentation, virksomheder mm.

* Qeqqata kommune har forsøgt at etablere danskundervisning for enkeltspøgede grønlandere, men det var ikke muligt at skaffe elever og lærer.

ANBEFALING

Til trods for, at ovenstående tabel sandsynligvis ikke er fuldt ud fyldestgørende i forhold til tilbud og omkostningerne ved diverse indsatser, er det klart, at der bruges forholdsvis få penge på integrationstilbud i Grønland, og at disse er spredte og ukoordinerede. Inatsisartut bør overveje, om der skal afsættes midler til integrationstilbud i forbindelse med udviklingen af en lovgivning eller udarbejdelsen af en politik på området.

7. Erfaringer med integration

I dette afsnit gives ordet til personer og grupper, som har erfaringer med integrationsarbejde eller integrationstilbud af forskellig karakter i Grønland. De reflekterer over mulighederne i dag, effekter og mangler, og kommer med forslag til, hvilke tilbud, de mener, der er brug for fremover.

Interview med kursusleder Kim Falck-Petersen

11 måneder om året tilbydes grønlandske virksomheder – offentlige og private – at sende deltagere til et to-dages kursus målrettet nyansatte, som skal til Grønland for at arbejde. De seneste fire år har Kim Falck-Petersen været kursusleder, og mere end 300 kursister har deltaget på kurset i hans tid.

Bevæggrunden for at oprette et kursus er, at skabe øget forståelse for Grønland og grønlandske anliggender, undgå kulturchok og forlænge fastholdelsen for de fortrinsvis danske ansatte som deltager. Kursets effekt er ikke målt, men den positive respons fra kursusedtagerne er udtalt. Mange er ligefrem taknemmelig for at have gået på kurset før flytningen, fortæller Kim. For arbejdsgaverne er fordelene, at de kan koncentrere sig om indslusningen på arbejdspladsen når den nye medarbejder ankommer – det grundlæggende kulturelle og informative er allerede afviklet.

Kurset tilbyder bl.a. oplæg om sprog, kommunikation og kultur, om infrastruktur, om skatteforhold, om sikkerhed ved at færdes i naturen, om det moderne kontra det 'gamle' Grønland, om arbejdsmarkedet, erhvervslivet, mineraludvinding, Grønlands nyere politiske historie/Selvstyret/Hjemmestyret, den politiske situation, udfordringerne i Grønland, forskelle og ligheder mellem Danmark og Grønland, hvad er den grønlandske kultur og arbejdskultur for en størrelse osv. En håndfuld eksperter (hovedsageligt

medarbejdere fra Grønlands Repræsentation i København) holder oplæggene og tager snakken indenfor hvert deres område. Deltagerne er både unge og ældre, singler og børnefamilier, fra privat og offentlig sektor, men alle med uddannelser i bagagen.

Kim har et godt blik for tilflytternes udfordringer og har gennem tiden besvaret mange spørgsmål om Grønland og Grønlandske anliggender - da han er født og opvokset i Qasigiannuguit og boet i Nuuk i mange år, samt har en mangeårig erfaring med turisme er han en god repræsentant for landet. "De mest almindelige spørgsmål går på, om hvorfor grønlændere (generelt) kan være så negative overfor danskere, som man hører om i Danmark. Mange er nervøse for de mange fordomme man har om Grønland og Grønlændere generelt - og om den 'danskerfjendtlighed', der kan være på arbejdspladsen, og mange spørger ind til hvordan de skal begå sig mellem grønlandske kolleger og chefer, professionelt og privat, og i forhold til fritiden, hvor de gerne vil lære folk at kende i deres nye by", fortæller han, og fortsætter: "Der er også mange spørgsmål om sociale problemer, om sproget og hvilke udfordringer det vil give, om man kan få sprogundervisning og om muligheden for forskellige fritidsaktiviteter, så de nemmere og hurtigere kan integreres i det Grønlandske samfund".

Generelt er tilflytterne meget interesserede i at lære mere om kulturen og især sproget når de ankommer. Men der er få kurser, som starter alt for sjældent, og derfor bliver mange skuffede, og derfor undlader at lære Grønlandsk - hvilket i sidste ende kan være med til, at de ikke bliver integreret godt nok blandt de lokale grønlændere. Mange danske tilflyttere når derfor at lære at klare sig uden at kunne grønlandsk, og når der så senere er plads på et sprogkursus, er arbejdet kommet op i gear, vennekredsen blevet dansk, man har indset at dansk fungerer som arbejdssprog og man synes ikke længere, man har tid. "Det gælder derfor om at fange folk mens de er 'flyfriske' og videbegærlige", mener Kim Falck-Petersen.

Hvis man skal nedsætte personaleomsætningen blandt tilflytterne, mener Kim, så skal man sørge for en modtagefunktion, der kan følge op på de problemer, som dukker op, både i starten og hen af vejen under opholdet i Grønland. Man skal fx vejlede folk i, hvordan de får gang i et fritidsliv, som ikke kun retter sig mod andre danskere. Men det er også vigtigt, at grønlænderne griber i egen barm og bliver bedre til at tage imod tilflyttere. "Det er vores eget ansvar", siger Kim: "Vi er for gode til at ville 'se folk an' og holde en 'armslængde' til de nyankomne. Det skaber en ond cirkel - som desværre kan være med til at danskerne der tager op til Grønland for at arbejde tager tilbage til Danmark, før deres kontrakt udløber". Alt dette fortælles der om på kurset, så tilflytterne får en større forståelse af den kulturkløft der er mellem Grønland og Danmark.

Når folk flytter tilbage til Danmark, sker det tit som led i en naturlig karriereudvikling, fortæller Kim: Folk flytter efter jobbet i Grønland, ikke efter landet, og de flytter tilbage, når de selv eller partneren får nyt job et andet sted i Danmark. Han er kritisk overfor, om en ny lovgivning vil løse de udfordringer, der er i forhold til bedre integration - men er lydhør og interesseret i at vide mere, da fastholdelsen af den danske arbejdskraft halter gevaldigt.

Kim Falck-Petersen tror mere på flere deltagere i kurser af den type, som han afholder, og en slags modtagefunktion, når folk er ankommet. Hensigten med en integrationslov forstår han dog godt: "At nedsætte personaleomsætningen ville helt sikkert være en økonomisk gevinst for samfundet", siger Kim Falck-Petersen. "Det er dyrt at få nye medarbejdere - og det er dyrt at sende folk tilbage til Danmark".

Interview med forfatter til bogen "Inussuk – pejling mod Grønland", Lena Lauridsen

Lena Lauridsen har firmaet CultureCrossing, som både er et forlag og en foredragsvirksomhed, med fokus på at gøre det lettere at flytte til udlandet for danskere, og pt. med mest fokus på at flytte til Grønland. Hun har siden 2007 arbejdet med at klæde danske og internationale erhvervsfolk på til at arbejde i nye kulturer. Bogen "Inussuk – pejling mod Grønland" har indtil videre solgt 1.400 eksemplarer, og er således et af de mest anvendte redskaber i forbindelse med tilflytteres anknytning til det grønlandske samfund.

Lena fortæller: "Min baggrund for at lave bogen var simpelthen, at der ikke var noget materiale til rådighed om Grønland, som kunne give et nuanceret og opdateret helhedsindtryk at Grønland som værtsland. Da jeg tog kontakt til virksomhederne var der stor positiv respons, for de kunne se, at en bog kunne hjælpe dem til en mere præcis rekruttering af medarbejdere, og også en frasortering af medarbejdere, der ikke havde lyst til den oplevelse, som Grønland er". Dem, som i dag bruger bogen, har i tankerne, at de skal bo en årrække i Grønland, som et led i deres karriere, fortæller Lena. De tænker ikke, at Grønland er den eneste mulighed, men snarere, at Grønland *kan* være en mulighed – og sammenligner med andre lande rundt om i verden, før de beslutter sig. "Det skal man være klar over som samfund", pointerer hun: "Grønland er et karrierevalg, ligesom USA, Frankrig eller Kina, og at den type internationale

arbejdstagere ikke rejser ud med henblik på at bosætte sig for resten af livet. Det skal Grønland lære, så forventningerne ikke er, at tilflyttere skal bo her for al tid, men snarere giver noget i en periode, hvorefter de drager videre", siger hun.

Lena møder mange potentielle tilflyttere til foredrag, og hun holder oplæg i fx fagforeninger, på virksomheder og i kulturhuse. Mange spørgsmål går på holdningen til danskere i det grønlandske samfund fortæller hun: Kan man blive accepteret? Integreret? Er kulturforskellene store, og hvordan fungerer arbejdspladsen? Er det nødvendigt – og er det muligt – at lære grønlandsk? Hvordan med vareforsyningen, klimaet og infrastrukturen?

Det er Lena Lauridsens indtryk, at langt de fleste tilflyttere gerne vil lære noget af det grønlandske sprog. Men manglen på målrettede tilbud af den rette karakter gør, at der let kan gå halve år, før det bliver muligt at starte på grønlandsk, og på det tidspunkt er jobbet så godt i gang, at man har dårlig tid, og tilflytteren har lært, at det fungerer udmærket at begå sig på dansk – i hvert fald i Nuuk, hvor langt de fleste danske tilflyttere bor.

På samme måde danner de tilflyttede danskere sociale 'bobler', hvor de omgås nogle, som ligner dem selv. Lena taler om "DJØF-boblen" og "SANA-boblen", og forældre, der mødes omkring deres børns skolegang på Nuuk Internationale Friskole. Det er ikke unikt, fortæller hun: "Sådan gør folk også, når de flytter til New York eller Bruxelles". Her kan man reflektere over den særlige situation, man er i som udenlandsdanske og hjælpe hinanden.

Når danskere flytter hjem (eller videre ud) igen, skyldes ofte det træthed og utålmodighed med forholdene, fx manglende institutionspladser af god kvalitet, den negative holdning til danskere, især i medierne, og lysten til at få nye udfordringer på jobbet.

Om tankerne om en ny integrationslov siger Lena: "Man skal passe på med at kræve bestemte ting af tilflytterne, for de sammenligner med mulighederne på det internationale jobmarked, og høje barrierer vil gøre det sværere for Grønland at rekruttere i fremtiden. Til gengæld vil et bedre modtagesystem kunne lette tilflytternes tilpasning til Grønland, og sørge for, at man bruger den første tids ekstra energi til fx at give tilflyttere et grundlæggende grønlandskkursus, som giver en god forståelse for historie, kultur og udtalen af de grønlandske stednavne. Det ville gøre meget for mødet mellem lokale og nye danske medarbejdere".

Interview med medlemmer af den katolske menighed i Nuuk

Den katolske menighed i Nuuk samles hver søndag til messe og fællesspisning i Kristi Konge Kirke. En søndag i januar 2016 møder omkring 30 personer op, mange af filippinsk oprindelse, men også enkelte fra Grønland, Danmark, England og Uganda.

Snakken vanskeliggøres i starten af, at integration er et svært begreb for gruppen, som sidder samlet omkring et stort spisebord. At stille krav og at blive afkrævet en holdning til kulturel integration er ikke et let tema. "Hvad vil I have?" spørger Mary¹⁵, og sigter mod myndighederne. Hun er fra Filippinerne, dansk gift, taler dansk og har boet i Grønland i mange år: "Vi passer vores arbejde, vi arbejder meget, når vi har fri slapper vi af og kommer her i kirken. Hvad mere skal der til?". Der er ingen tvivl om, at især den filippinske gruppe er meget bevidst om, at den offentlige mening om deres tilstedeværelse i det grønlandske samfund ofte er kritisk.

Alligevel gør de meget ud af, at de holder af at være i Grønland, og er meget godt tilfredse med arbejdsvilkår og løn. Flere fortæller, at arbejdsgiverne er dem, som hjælper i forhold til myndigheder. "Min chef er altid venlig og sød til at hjælpe" siger Thomas, som har været i Grønland i fire år og nu håber på at kunne få kone og barn til landet. Han ser dem kun én gang om året, og savner dem. "Jeg var au pair i Danmark og fik job hos en grønlandsk familie gennem min forrige danske arbejdsgiver" fortæller Leslie, og selvom det første møde med det grønlandske klima var så stort et chok, at hun begyndte at græde ved ankomsten, er hun faldet til og vil gerne blive, hvis det er muligt.

Menigheden hjælper hinanden med praktiske opgaver, og mange har slægtninge eller gamle venner i Nuuk, og får hjælp dén vej.

¹⁵ Deltagerne i dette interview er anonymiserede af hensyn til deres ansættelsesforhold.

"Hvad er jeres bedste råd til politikerne?" spørger jeg. Der er stille lidt. "Sprogundervisningen er for dårlig" siger Helena, som også er fra Filippinerne, og har været fem år i Grønland, hvor hun nu er gift med en anden filippiner og har et lille barn. "Jeg gik i en periode, men niveauet var for lavt og det gik for langsomt. Jeg har lært mere dansk og grønlandsk ved at snakke med de unge som kommer i butikken".

"Det er svært at forstå hvorfor reglerne på udlændingområdet hele tiden ændres og det, som var ok for et år siden nu er helt forkert og giver afslag og sender folk hjem, selvom de har arbejdet godt og været her i mange år" byder Mary ind. Usikkerheden om deres opholds længde fylder meget, så længe man kun har en et-årig opholdstilladelse.

I øvrigt har menigheden ingen større forslag, de vil bare gerne klare sig selv og gøre et godt stykke arbejde, og så i øvrigt anerkendes for det, de yder.

"Hvor tager folk hen, hvis de får afslag på forlængelse af deres arbejds- og opholdstilladelse?" spørger jeg. "De fleste tager tilbage til Filippinerne" siger Mary, "men mange tager også videre til Danmark og arbejder – mange kom derfra, så fremtiden kan godt ligge i Danmark. Det er også derfor så mange gerne vil lære dansk, mens de er her". Det er tydeligt, at filippinerne helst ikke gør for meget væsen af sig, men på den anden side er helt klar over, at de lever en usikker tilværelse i Grønland og at det næste ophold måske ligger et andet sted.

8. Proces, økonomi & implementering af en eventuel integrationslov

Integrationsområdet hænger naturligt meget tæt sammen med udlændingområdet. Og netop udlændingområdet (og grænsekontrollen) er Grønland pt. i færd med undersøge fordele og ulemper ved at hjemtage fra Danmark, jf. bestemmelserne i Selvstyreloven, gennem en pågående arbejdsproces med det danske Integrations-, udlændinge og boligministerium.

Naalakkersuisut indledte overtagelsen af udlændingområdet og grænsekontrollen i foråret 2015, og processen vil formentlig tage flere år. En omfattende redegørelse, udarbejdet sammen med de danske myndigheder, over de nøjagtige konsekvenser, muligheder og udfordringer ved at hjemtage området forventes fremlagt på Efterårssamlingen 2016. Dette afsnit vil derfor kun give en kortfattet oversigt over de perspektiver, der er ved at hjemtage selve udlændingområdet i forhold til tanker om at udvikle integrationsområdet.

Sagsområderne under 'Udlændingområdet og grænsekontrol'

Under sagsområdet 'Udlændingområdet og grænsekontrol' på Selvstyreordningens liste II står en række områder, som skal hjemtages samtidig. For at danne et overblik over, hvilke emner der naturligt vil have en kobling til integration, gennemgås alle emner her.

Udlændingområdet og grænsekontrollen ser således ud:

- 1. Opholdsområdet.** Familiesammenføring, opholdstilladelser på særlige baggrunde (studerende, au pair o.lign.), arbejds- og opholdstilladelser, undtagelser fra reglerne om arbejds- og opholdstilladelser og særaftaler på området, forlængelser af opholds- og arbejdstilladelser, bortfald af opholdstilladelser, tidsubegrænset opholdstilladelse (såkaldt permanent ophold), ud- og afvisning samt humanitær opholdstilladelse, og ansørgeres klagemuligheder i forbindelse med afgørelser.

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel er i dag inddraget i en lille del af disse opgaver som høringspart. Grønlands Politi er inddraget i borgervejledning, fremskaffelse af straffeattester, samt den praktiske del af udvisninger. Skattestyrelsen er inddraget i forbindelse med dokumentation af løn- og gældsforhold.

Hvis området hjemtages, vil Grønland overtage den fulde myndighed på området, og kan derfor sætte egne regler for krav til ansøgere, som ønsker ophold i Grønland, fx med henblik på at indgå i (sprog-) undervisning eller lignende.

2. **Asylområdet.** Behandling af asylsager, fastlæggelse af alder, ægthedsvurderinger af dokumenter samt tolkning i forbindelse med interviews, beskyttelse af flygtninge iflg. Internationale konventioner, indkvartering, sundhedsydelser, undervisning, økonomisk støtte og rådgivning ifm. repatriering (tilbagevenden til hjemland) samt betjening af et Flygtningenævn, der kan behandle klager.

Grønlands Selvstyre er i dag ikke inddraget i nogen af de ovennævnte opgaver, da de paragraffer i udlændinge- og integrationsloven i Danmark, som definerer ansvaret for opgaverne, ikke gælder for Grønland. Grønland kan derfor ikke tage imod flygtninge, sådan som reglerne er i dag.

Hvis området hjemtages, vil Grønland overtage den fulde myndighed på området, og kan derfor også her sætte egne regler for krav til asylansøgere, som ønsker ophold i Grønland, fx med henblik på at indgå i (sprog-)undervisning eller lignende.

3. **Visumområdet.** Administration af ansøgninger og tildeling af visum i udlandet.

Grønlands Selvstyre er i dag ikke inddraget i de ovennævnte opgaver. Danske repræsentationer og repræsentationer, som Danmark har aftaler med, varetager disse opgaver.

Det er endnu ikke klarlagt, hvordan området skal administreres, når det hjemtages, men det forventes ikke at have indflydelse på integrationsområdet.

4. **Grænsekontrol.** Grænsekontrol af personer og varer efter særlige beskrivelser i henhold til Schengen-aftalen¹⁶.

Grønland varetager ikke alle disse opgaver i dag. Rigspolitiet og Told (Skattestyrelsen) står for løsningen i fællesskab.

Det er endnu ikke klarlagt, hvordan grænsekontrollen skal varetages, når området hjemtages, men det forventes ikke at få indflydelse på integrationsområdet.

5. **Internationale forpligtelser.** EU, Schengen, FN, Europarådet og Norden.

Grønlands Selvstyre er kun inddraget i enkelte dele af ovenstående opgave i tæt samarbejde med Danmark, fx deltager den grønlandske delegation ved forhandling af sælskindsregulativerne i EU. Grønland har også egne repræsentanter i Nordisk Ministerråd.

Det er endnu ikke klarlagt, hvordan rollefordelingen skal tilrettelægges, når området hjemtages, men det får ingen indflydelse på integrationsområdet.

Konsekvenser og muligheder ved en mulig hjemtagelse

Ved at hjemtage et sagsområde bliver Grønlands Selvstyre den lovgivende og udøvende magt inden for det pågældende sagsområde. Sagsområdet skal finansieres af Grønlands Selvstyre fra tidspunktet for overtagelsen. Det betyder i praksis, at Grønlands Selvstyre selv kan tilrettelægge reglerne på området, selv kan planlægge forvaltningen, det administrative arbejde samt bestemme hvilke tilbud og krav der skal knytte sig til området.

Det giver mulighed for at udarbejde en egentlig grønlandsk udlændinge- og integrationslov, et arbejde som Færøerne har været i gang med i en årrække. Her vil man fx kunne lave særlige fleksible ordninger for medarbejdergrupper, som Grønland har mangel på, kunne stille flere krav i forbindelse med fx bolig til importeret arbejdskraft, tilbyde eller kræve deltagelse i kurser i kultur- og sprogforståelse for personer, der ønsker tidsubegrænset ophold m.v.

¹⁶ Schengen-samarbejdet bygger på Schengen-traktaten, der havde til formål at nedlægge europæiske grænseposter og fjerne grænsekontrollen inden for Schengenområdet samt harmonisere eksterne grænsekontroller ved de såkaldte ydre grænser. Følgende lande er i dag medlemmer af Schengen-samarbejdet: Belgien, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Island, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig. Der er ingen ordinær paskontrol mellem medlemslandene, dog er visse områder undtaget af samarbejdet. Det gælder Svalbard i Norge, Hollands Aruba og De Nederlandske Antiller, den græske halvø Athos samt Grønland og Færøerne i Danmark.

Samtidig vil en lang række opgaver, som den grønlandske central administration i dag ikke deltager i, blive overdraget til Grønlands Selvstyre. Det betyder, at der vil være behov for en række nye instanser til varetagelse af disse opgaver, fx til ægthedsvurderinger, bedømmelse af komplicerede sager og adgang til klagemuligheder for udlændinge, hvorfor ressourceforbruget i den grønlandske centraladministration utvivlsomt vil stige. Udgifterne til disse ændringer og etableringer skal dækkes af Grønland selv, og der skal uddannes personale til varetagelse af opgaverne.

Hjemtagelsesprocessen åbner altså både for muligheder og et øget antal arbejdsopgaver. En meget grundig gennemgang af hjemtagelsens konsekvenser og den videre arbejdsproces vil blive fremlagt særskilt på Efterårssamlingen 2016.

ANBEFALING

Inatsisartut bør overveje at vente med at beslutte en eventuel vedtagelse af en integrationslov, til beslutning om hjemtagelsen af udlændingeområdet og grænsekontrollen er truffet, således at integrationsloven kan tilpasses de forhold, der bliver gældende for udlændingeområdet i Grønland, fx med henblik på samspillet med dansk udlændingelovgivning og på spørgsmålet om eventuelle flygtninge i Grønland efter hjemtagelsen.

Økonomi

Det er ikke muligt at lave en komplet økonomisk gennemgang af, hvad en integrationslovgivning eller integrationsvejledning vil koste at udvikle og implementere, i og med at det fuldstændigt afhænger af, hvilke elementer, der medtages, om disse gøres obligatoriske, skal være offentligt eller privat betalt etc.

Her følger derfor en oversigt over overslag på udgiftsposter knyttet til de typer af integrationstiltag, der er beskrevet i redegørelsen, samt typiske udgifter, som man kan forestille sig vil være forbundet med opgaver der kunne tænkes at indgå i sammenhængen. Baggrunden for overslagene er de udgifter, som bl.a. kommunerne opgiver at have i dag.

Tabel 6. Mulige udgifter i forbindelse med integrationstiltag

Tiltag	Beskrivelse	Udgift
Arbejdsgruppe udarbejde grundlæggende ramme om integrationslov eller -vejledning	Arbejdsgruppe med ¼ akademisk medarbejder som tovholder (kun hans løn medregnet) samt fx en studierejse til Færøerne, Klaksvik.	550.000 kr.
Workshop med interessenter	Deltagere fra arbejdsgivere, kommuner, myndigheder m. fl.	50.000 kr. pr. workshop
Sprogundervisning, fx 5 dage, til tilflyttere	Korte kurser lokalt med vægt på sprogopbygning, udtale og historie – ca. 10 deltagere	Fra 50.000 kr. pr. kursus
Velkomstarrangement for tilflyttere	Møde på rådhus, trykt materiale og bus/gåtur i byen	5-30.000 kr. pr. gang
Borgermøder med formidling af tilbud til tilflyttere	Fx som kaffemik	2-5.000 kr. pr. gang
Informationer på kommuners hjemmesider	Øget information også på engelsk, oversættelsesudgift	2-15.000 kr. / årligt
Kursus for nyansatte (som i dag)	En deltager / et par i to dages undervisning med overnatning	8.000 kr. / 14.000 kr.

Modtagefunktion for tilflyttere	En fuldtids kontaktperson samt kontor & kommunikationsmateriale	1 mio kr. / årligt
Udvidet information på sullisivik.gl til tilflyttere	Information på flere sprog	100.000 kr. første år, herefter 25.000 kr. årligt til opdateringer
Gratis prøve-pladser i fx idrætsforeninger til tilflyttere	Markedsføring af tilbud om deltagelse i fælles aktiviteter til tilflyttere	0-5.000 kr. alt efter metode og udbredelse
Introduktionsdage på universitet og uddannelsesinstitutioner med henblik på tilflyttere	Fx med særlige vejledere, der kan hjælpe med udenlandske meritter	5-10.000 kr.
Velkomstpakke fra Grønlands Selvstyre til tilflyttere	Materiale om skat, sundhedssektor, udlændingeregler mm. af generel interesse samt bogen "Inussuk – pejling mod Grønland", evt. også i en engelsksproget udgave.	300 kr. pr. pakke
Kommunale integrationskomitéer	4-8 deltagere	2-5.000 kr. årligt pr. kommune
Iværksætterhjelpe til tilflyttere	¼ akademisk medarbejder, kontorplads og kommunikationsmateriale	250.000 kr. / årligt
Strategi for effektivering af sproglov samt nedsættelse af tilsyn med lovens gennemførelse	¼ akademisk medarbejder samt styregruppe	250.000 kr. / årligt

Vurdering

Det er klart, at det vil koste penge at satse på yderligere integration og oplysning til tilflyttere, som kan føre til en større deltagelse i samfundet og at flere tilbud om sprogundervisning, også til enkeltsprogede grønlandskfødte er en investering, men i retur kan man få mindskede omkostninger til ny-rekrutteringer, større produktivitet på arbejdspladserne og øget anvendelse af tilflytternes ressourcer i udvikling af samfundet fremover. Det er derfor sandsynligt, at man selv ved anvendelse af ganske få midler vil kunne få værdifulde aktiver tilbage til samfundet.

9. Sammenfatning

Denne redegørelse gennemgår de grundlæggende forhold i forhold til at kunne få et overblik over behovet for en egentlig integrationspolitik i Grønland. Den giver således et overblik over integration som begreb, integrationsinitiativer i tre andre nordiske lande: Danmark, Sverige og Færøerne, gennemgår den nuværende grønlandske lovgivning på beslægtede områder og redegør for antallet af tilflyttere, som kan være målgrupper for kommende integrationstiltag. De nuværende tilbud til tilflyttere er beskrevet i en tabel i afsnit 6, og tre interview giver et bud på erfaringer og behov som tilflyttere selv har givet udtryk for.

Processen vedrørende indførelse af nye tiltag beskrives i afsnit 8, hvor der også er medtaget oversigt over mulige økonomiske udgifter i forbindelse med integrationstiltag.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at integrationsbegrebet ikke er en fast størrelse, men bruges meget bramfrit og ofte om flere forskellige former for sammensmeltning af befolkningsgrupper og kulturer. Integration betyder grundlæggende, at minoritetsgrupper og majoritetsbefolkningen gensidigt tilpasser sig hinanden, og der dannes en mere overordnet, sammen-hængende enhed, med plads til forskelle. Assimilation betyder der imod, at minoritetsgruppen overtager majoritetskulturen, og at minoritetens særpræg forsvinder.

Til trods for, at integration og assimilation sigter mod meget forskellige mål, bruges begrebet integration bredt om begge strategier, hvilket fører til en del forvirring.

Denne redegørelse viser bl.a., at de svenske, danske og færøske tiltag på integrationsområdet arbejder med meget forskellige afsæt og hensigter, og vægter forskellige redskaber, i den hensigt at dels integrere tilflyttere, dels sørge for, at tilflytternes ressourcer bliver omsat og brugt i samfundet.

Den danske model bygger på en lov, som bl.a. fastlægger, at der skal udformes en Integrationskontrakt, som beskriver en række rettigheder og forpligtigelser som indvandreren har. Borgeren kan sanktioneres, hvis aftalerne ikke opfyldes. Hensigten er at få indvandreren i uddannelse eller job hurtigst muligt. Den svenske model er mere frivilligt baseret, og der er ikke knyttet sanktioner til lovene. Til gengæld er der tænkt en del over at modarbejde segregering og diskrimination. Den færøske model bygger ikke på en lov, men er en policy, der fremsætter nogle forslag, som de enkelte kommuner kan vælge at følge, og som både foreslår tilbud til tilflyttere, men også rummer forslag til hvordan man aktivt kan bruge tilflytternes ressourcer.

Det er i dag meget sparsomt med lovgivning i Grønland, som retter sig mod integration, om end der er dele af anden lovgivning, som berører området - i den danske udlændingelov, den grønlandske sproglov, folkeskole og gymnasieloven.

Tilflytterne kan groft set deles op i to grupper: Udlændinge, som ikke har dansk statsborgerskab, og tilflyttere, som er født i Rigsfællesskabet, men udenfor Grønland. I 2014 havde 721 udlændinge fast ophold i Grønland, heraf var 66 fra Amerika, Afrika eller Oceanien, 299 fra Asien, 160 fra Europa og 196 fra Norden. I 2014 havde 4.984 danske statsborgere, født udenfor Grønland, haft minimum et års ophold i Grønland.

Fordelingen af tilflytterne på de fire kommuner er meget ujævn: Kommune Kujalleq havde 474, Kommuneqarfik Sermersooq havde 3.897, Qeqqata Kommunia havde 710 og Qaasuitsup Kommunia havde 856 i 2014. Det svarer til, at 68 % af alle tilflyttere i 2014 boede i Kommuneqarfik Sermersooq. Tilflyttere udgjorde ca. 10 % af Grønlands befolkning i 2014, heraf var 0,5 % asiater.

De eksisterende integrationstilbud fordeler sig på en række ret sparsomme tiltag: Enkelte forflytningstilbud på Grønlands Repræsentation i København, samt muligheder for sprog-undervisning i de større byer og et praktisk betonet velkomstarrangement efter ankomsten i Nuuk. Der afsættes ikke store beløb til integrationstiltag herudover, og flere steder oprettes sprogkurserne ikke altid.

Integrationsområdet hænger naturligt sammen med udlændingeområdet, og Grønland er pt. ved at hjemtage udlændingeområdet og grænsekontrollen fra Danmark, jf. bestemmelserne i Selvstyreloven. Ved at hjemtage udlændingeområdet bliver Grønland den lovgivende og udøvende magt på området, og kan selv tilrettelægge regler og forvaltning. Grønland skal også selv finansiere området. Da lovgivningen på udlændingeområdet sandsynligvis vil forandres gennem en hjemtagelsesproces, bør det nøje overvejes, om der bør udvikles en integrationspolitik, før den kommende hjemtagelsesproces er gennemført.

Det er ikke muligt at lave en komplet økonomisk gennemgang af, hvad en integrationslovgivning vil koste, i og med at det fuldstændig afhænger af, hvilke elementer, der medtages. Der er derfor i afsnit otte lavet en oversigt over mulige udgiftsposter knyttet til de integrationstiltag, der er beskrevet i redegørelsen.

Anbefalinger

Redegørelsen indeholder nedenstående anbefalinger til det videre politiske arbejde:

1. ANBEFALING

Inatsisartut bør tage stilling til, hvilket værdigrundlag man ønsker at arbejde videre ud fra:

1. En retning, hvor der skabes en **integrationslov**, som handler om pligter og rettigheder for tilflyttere, fulgt op af tilbud der er obligatoriske og ens for befolkningen i hele landet.

Eller

2. En retning, som handler om **udviklingen af en række anbefalinger**, der kan tjene som vejledning og inspiration for frivillige lokale løsninger, som kan til- og fravælges i de enkelte kommuner, byer eller bygder.

2. ANBEFALING

Inatsisartut bør tage stilling til, hvilken vægtning man vil lægge på en indsats mod segregering/diskrimination af tilflyttere, og på mulighederne for at inddrage tilflytteres kompetencer aktivt i samfundsudviklingen.

3. ANBEFALING

Der bruges forholdsvis få penge på integrationstilbud i Grønland, og disse er spredte og ukoordinerede. Inatsisartut bør overveje, om der skal afsættes midler til integrationstilbud i forbindelse med udviklingen af en lovgivning eller udarbejdelsen af en policy.

4. ANBEFALING

Inatsisartut bør overveje at indføre konkrete rettigheder for borgerne, så *Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik* følges af egentlige muligheder. Dette kan evt. ske i forbindelse med reorganiseringen af Sprogcenteret. Inatsisartut bør desuden overveje at udarbejde en strategi for at loven effektueres, og eventuelt nedsætte det tilsyn, som er beskrevet i loven.

5. ANBEFALING

Inatsisartut bør overveje at vente med at beslutte en eventuel vedtagelse af en integrationslov, til en eventuel hjemtagelsen af udlændingeområdet og grænsekontrollen er besluttet, således at integrationsloven kan tilpasses de forhold, der bliver gældende for udlændingeområdet i Grønland, fx med henblik på samspillet med dansk udlændingelovgivning og på spørgsmålet om eventuelle flygtninge i Grønland efter hjemtagelsen.